

บทที่ 3

การปลูกมินต์

ในปัจจุบัน แมวเราจะมีมินต์นี้ เป็นจำนวนสิบ ๆ พันธุ์ก็ตาม แต่พันธุ์ที่
 ได้รับความนิยมเลือกจากการวิจัยและส่งเสริมให้ปลูกเป็นการค้า นั้น คือ มินต์ญี่ปุ่นพันธุ์
 เรียวกุมิ เพราะเป็นพันธุ์ที่ให้เปอร์เซ็นต์เมนทอลสูงที่สุด ประมาณ 80 - 90 %
 และยังมีผลผลิตทั้งที่คิดเป็นน้ำหนักสด น้ำหนักแห้ง และปริมาณน้ำมันหอมระเหยสูงที่สุดอีก
 ด้วย เพื่อความสะดวกในการเรียก จึงได้ตั้งชื่อพันธุ์เป็นภาษาไทยว่า พันธุ์ สว.1
 ดังนั้น ถากล่าวถึงคำว่า "มินต์" ในที่นี้ก็ให้หมายความถึงมินต์พันธุ์ สว.1 เท่านั้น

มินต์ เป็นพืชพรรณรากฝอย ประเภทไม้พุ่ม สูงประมาณ 40 - 50 ซม.
 ลักษณะของใบคล้ายใบโหระพา ขอบใบเป็นจัก มีขน ดอกมีสีม่วงปนขาว มีกลิ่น
 หอม ชอบที่คืนรวนปนทราย อาศัยน้ำมากและต้องการแสงแดดตลอดวัน เนื่องจาก
 มินต์พันธุ์ สว.1 ไม่มีเมล็ด การแพร่พันธุ์จึงต้องใช้ส่วนที่เป็นลำต้น ที่เรียกว่า
 "ไหล" เป็นลำต้นที่เลื้อยไปตามดินอาจจะอยู่เหนือผิวดินหรือใต้ดินก็ได้

ลักษณะของการปลูก

แมวมินต์จะเป็นพืชใหม่ แต่ก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการปลูก
 แบบต่าง ๆ ในประเทศไทยได้ดี การปลูกมินต์ในประเทศไทยพอจะจำแนกได้เป็น
 3 ประเภท คือ

3. พืช สุกพืชพันธุ์ โสฬส สังสรรค์อนันต์ และ เมษ ทุงคะเสวณี "รายงาน
 การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกมินต์" กลุ่มศึกษา เศรษฐกิจ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์
 ประยุกต์แห่งประเทศไทย

1. การปลูกรองสวน
2. การปลูกในที่นา
3. การปลูกบนที่คอนแบบพีซีไร

1. การปลูกรองสวน

การปลูกมันต์ประเภทนี้ทำกัน เฉพาะในที่ราบลุ่มภาคกลาง เท่านั้น ใน กรุงเทพฯ เคยปลูกกันมากที่อำเภอตลิ่งชัน อำเภอภาษีเจริญ จังหวัดนครปฐมปลูกมากที่อำเภอนครชัยศรี อำเภอสางพาน นอกจากนี้ก็มีจังหวัดนนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงครามและราชบุรี เกษตรกรปลูกมันต์ในอาณาบริเวณเหล่านี้ ส่วนใหญ่ปลูกผักต่าง ๆ และผลไม้มาก่อน พื้นที่ปลูกจึงมีการยกเป็นร่องอยู่แล้ว มาตรฐานของร่องสวนคือ กว้าง 4 - 5 เมตร มีร่องนำคั้นระหว่างร่องสวนกว้าง 1 เมตร ลึกประมาณ 50 - 60 ซม. ความยาวของร่องสวนไม่จำกัดขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่ดิน เนื่องจากมีร่องนำคั้นกลางระหว่างร่องสวน การใช้รถแทรกเตอร์เพื่อไถพรวนดินจึงไม่อาจทำได้ ต้องอาศัยแรงงานคนทำากการพินหน้าดิน และพรวนดิน เป็นส่วนใหญ่ การปลูกมันต์จะเริ่มในเดือนใดก็ได้ เพราะมีน้ำบริเวณตลอดปี การเก็บเกี่ยวสามารถทำได้โดยง่าย 3 - 4 ครั้งต่อปี เกษตรกรปลูกมันต์ในแถบนี้ล้วนมีประสบการณ์จากการปลูกพืชสวนอื่น ๆ มาก่อน การปลูกแบบร่องสวนนี้ จะมีค่าใช้จ่ายทางการรกรหน้าและปุ๋ยสูง แต่ปัจจุบัน เกษตรกรหันกลับไปปลูกพืชผักผลไม้ เสียเป็นส่วนมาก เนื่องจากราคาน้ำมันมันต์ตกต่ำลงมากในช่วงปี พ.ศ.2518 - 2519

2. การปลูกในที่นา

การปลูกมันต์ในนาข้าว อาจจะทำในฤดูทำนา เป็นการปลูกมันต์แทนข้าวโดยตรงหรือปลูกรองฤดูทำนาภายหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว เป็นการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ การปลูกมันต์ในนาข้าวนี้นิยมทำกันทางภาคเหนือ ส่วนใหญ่มักจะปลูกมันต์หลังฤดูเก็บเกี่ยว แต่เนื่องจากหลังฤดูเก็บเกี่ยวเป็นฤดูแล้ง การปลูก

มินต์จึงสามารถทำได้เฉพาะทองที่มีแหล่งนำเท่านั้น โดยใช้รดแทรกเตอร์ไถพรวน แล้วยกเป็นร่อง ขนาดร่องกว้างประมาณ 1 เมตร ขนบควยร่องระบายน้ำกว้างราว 40 ซม. การปลุกมินต์ในที่นาหลังฤดูเก็บเกี่ยว มีข้อเสียอยู่ที่ไม่สามารถปล่อย ไหมนัต เจริญเติบโตโคกอไปหลังจากการคัดครั้งที่ 2 เพราะถึงฤดูหนาว

3. การปลุกบนที่คอนแบบพืชไร่

การปลุกมินต์ แบบนี้ต้องปลุกในต้นฤดูฝน เพื่ออาศัยน้ำตามธรรมชาติ พื้นที่อาจมีความลาดเอียงหรือสูง ๆ ต่ำ ๆ เป็นที่ที่เคยปลูกพืชอื่นมาแล้ว หรือ เป็นป่าเปิดใหม่ ในกรณีที่ถูกเบิกแล้ว การเตรียมดินก็จะทำได้สะดวกขึ้น โดยใช้รดแทรกเตอร์ไถพรวน แต่ถาเป็นที่ป่าต้องเสียค่าใช้จ่ายค่านางป่าและถอนตอเพิ่มขึ้น ถ้าหากพื้นที่เพาะปลูกเป็นแปลงใหญ่ในที่ราบ หรือ เป็นป่าเปิดใหม่ ก็ไม่จำเป็นต้องมีการยกร่อง การปลุกมินต์บนที่คอนแบบพืชไร่นิยมปลุกทั่วไปในภาคกลางตอนบนและภาคเหนือ เช่น จังหวัดเพชรบูรณ์ อุดรธานี น่าน เพชร ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย และทางตอนตะวันออกเฉียงของภาคกลาง ฯลฯ การปลุกมินต์ประเภทนี้จะเก็บเกี่ยวได้ปีละประมาณ 2 - 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับทองที่แต่ละแห่ง ซึ่งมีช่วงฤดูฝนเริ่มต้นและสิ้นสุดต่างกัน ข้อเสียของการปลุกประเภทนี้คือ ต้องพื้งนำฝนสำหรับการเจริญเติบโต หากมีช่วงฝนทิ้งนาน ๆ หรือฤดูฝนมาลาหรือหมดเร็ว ก็จะเกิดผลเสียหายต่อการปลุกมินต์ ในทองที่บางแห่งนอกจากอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติแล้ว ยังมีการชลบทหรือเจาะนำบาดาลไว้เป็นแหล่งน้ำสำรองในยามขาดแคลนอีกทางหนึ่ง

นอกจากลักษณะการปลุกทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวมาแล้ว การปลุกมินต์ยังสามารถทำได้อีกแบบหนึ่ง คือ ปลุกมินต์เป็นพืชแซม การปลุกพืชแซมคือการปลุกพืชซึ่งส่วนมากเป็นพืชล้มลุกอายุสั้น ลงบนพื้นที่เดียวกันกับพืชประธาน (ส่วนมากเป็นไม้ยืนต้น) โดยการปลุกระหว่างแถวของพืชประธานในขณะที่พืชประธานยังเล็กอยู่ ประโยชน์ของการปลุกพืชแซม คือ

1. ช่วยให้เห็นค่าใช้จ่ายประโยชน์อย่างคุ้มค่า โดยไม่ปล่อยให้พื้นที่ว่างในขณะที่พักประชาชนยังเล็กน้อย
2. เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับกิจการอีกทางหนึ่ง
3. ช่วยทำหน้าที่เป็นพีระคูลุมกินในแก๊สประชาชน กล่าวคือช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดิน ป้องกันรักษาผิวดินจากการชะล้าง พังทะลายของดิน และควบคุมวัชพืชไปในตัว
4. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา เช่น การไถพรวน การฉีดยากำจัดโรคและแมลง การไถหน้า เพราะทำครั้งเดียวสำหรับพืชทั้งสองชนิด

ขั้นตอนของการปลูกมินต์⁴

การปลูกมินต์ สามารถทำได้ตามลำดับขั้นดังนี้

1. เตรียมแปลง เพาะต้นกล้า

ทำการยกแปลงมีขนาดกว้าง 1 เมตร ความยาวไม่จำกัดตั้งรูป ก. สลับดินบนหลังแปลงให้ละเอียด จากนั้นเจาะหลังแปลงลึกลงไปประมาณ 2 ซม. ดังรูป ข.

ก

ข.

2. เพาะต้นกล้า

โดยการนำไหลมินต์ที่ยังมีชีวิตอยู่และปราศจากโรค ซึ่งจะสังเกตเห็นโดยดูจากไหลที่มีลักษณะสด อวบนำและสีเขียว มาสับเป็นท่อน ๆ ท่อนละประมาณ 4 ถึง 5 ซม. แล้วนำไปวางลงบนแปลงเพาะที่เตรียมไว้ การวางไหลวางเรียงกันโดยไม่ซ้อนทับกัน รคนำให้ชุ่มจากนั้นนำดินละเอียด (ซึ่งได้จากการเจาะหลังแปลงในระหว่างเตรียมแปลงรูป ข.) มาโรยกลบบาง ๆ ไทหนาประมาณ 1 ซม. แล้ว

4. ทรงเกียรติ วิสุทธิพิทักษ์กุล "เอกสารเผยแพร่คำแนะนำการปลูกมินต์โดยย่อ -

(สำหรับกิจการ)" ฝ่ายวิจัย เกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย

รคนำให้ขุมอีกครั้งหนึ่ง

หลังจาก เพาะต้นกล้าแล้ว ต้องดูแลแปลง เพาะโดยหมั่นรคนำอย่าให้ดินแห้ง หากเป็นไปได้ควรจรรคนำทุกวัน ๆ ละ 2 เวลา เนื่องจากไหลมีต้นในแปลง เพาะถูกกลบควยดินละเอียดเพียงบาง ๆ ฉะนั้นอุปกรณ์ที่ใช้ในการรคนำควรจะเป็น ผักบัวไม่ควรใช้สายยางฉีดพ่น เพราะจะทำให้ดินกระจายและไหลมีต้นถูกแดดเผา ทำให้แห้งตายได้ง่าย

หลังจากนั้นประมาณ 1 สัปดาห์ ไหลจะแตกคนอน เมื่อคนอนสูงประมาณ 6 - 10 ซม. ซึ่งจะกินเวลา 25 - 30 วันหลังเพาะไหล ก็พร้อมที่จะนำไปปลูกลงในแปลงปลูกได้ คนที่จะนำไปปลูกลงในแปลงปลูกนี้เรียกว่า "ต้นกล้า"

3. การเตรียมแปลงปลูก

การเตรียมดินในแปลงปลูก ทำได้โดยการไถพรวนซึ่งจะใช้รถแทรกเตอร์หรือแรงงานคนก็ได้แล้วแต่กรณี การขบรอนหรือไมก็ขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะของการปลูก ก่อนย้ายต้นกล้ามารปลูกลงควรรคนำในแปลงใหญ่ ถ้าเป็นไปได้ ควรจะหาวัสดุคลุมดิน เช่น ฟางข้าว คลุมไว้ให้ทั่ว

4. การปลูก

ก่อนทำการย้ายต้นกล้ามารปลูกลงในแปลงใหญ่ เพื่อป้องกันความขอบซ้ำของต้นกล้า แปลงเพาะกล้าควรจะได้รับกรรคนำให้ชุ่มเสียก่อนจะถอนแยก การถอนแยกควรพยายามกดดินบริเวณโคนต้นกล้าแล้วค่อย ๆ ขุดขึ้นมา เพื่อป้องกันรากขาด การถอนแยกควรจะทำในตอนเช้า แล้วทำการปลูกลงให้เร็วที่สุด หากไม่สามารถทำการปลูกลงให้เร็วที่สุดได้ ควรจะเก็บต้นกล้าไว้ในที่ร่มและพรมน้ำให้ขุมอยู่เสมอ

การปลูกลงให้ปลูกหลุมละ 1 ต้น โดยทิ้งระยะระหว่างแถวและระหว่างคนประมาณ 30 + 30 ซม. หรือ 60 + 60 ซม. ขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งของการเก็บ

เก็บ เก็บ

การดูแลและบำรุงรักษา

หลังจากปลูกต้นกล้าลงในแปลงปลูกแล้ว สิ่งสำคัญขึ้นไปก็คือ การดูแล และบำรุงรักษา การดูแลในเรื่องเกี่ยวกับคนมีนต ไคแก การไถหน้าและการกำจัดวัชพืช ทางคานบำรุงก็ไคแก การใส่ปุ๋ย

การไถหน้า

มีนต เป็นพืชที่ตองการน้ำมาก จึงควร เลือกลงปลูกที่มีน้ำบริบูรณ์ เพราะถามีนตตองออกน้ำเป็นเวลานาน ๆ เกิน 2 สัปดาห์ขึ้นไป จะทำให้มีนตเหี่ยวเฉา และชะงักการเจริญเติบโต การไถหน้าแก่คนมีนตน้ำไคหลายวิธี แล้วแต่สภาพการปลูกและฤดูที่ปลูก

1. อาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติ เหมาะสำหรับการปลูกในฤดูฝน ซึ่งอาจจะเป็นการปลูกบนที่ดอนแบบพืชไร่ทั่ว ๆ ไป หรือปลูกในนาข้าวที่มีทางระบายน้ำออกไคสะดวก หรือปลูกบนร่องสวนในที่ลุ่มภาคกลาง น้ำฝนช่วยไคมีนตเจริญงอกงามดีกว่าการไถหน้าวิธีอื่น เพราะมีความชุ่มชื้นในอากาศมาก นอกจากนี้ยังลดค่าใช้จ่ายในคานการไถหน้าอีกด้วย

2. ไชระบบไชน้ำเขารอง (furrow) คือ ปลูกไถหน้าไคตามร่องจากที่สูงไปสูที่ต่ำ ระบบนี้จะตองจัดหาแหล่งน้ำไว้ ณ. ที่สูง เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ราบเรียบหรือมีความลาดเอียงเล็กน้อย โดยปล่อยน้ำจากแหล่งให้ไหลไปตามร่อง แล้วซึมเขาสู่ต้นที่ปลูกคนมีนตเอง การไชระบบกาดักน้ำหรือไซฟอนก็ เป็นวิธีสะดวกอีกแบบหนึ่ง โดยไชท่อพลาสติกดึงนำจากร่องน้ำบนเขาสู่ร่องเล็กที่แยกเขาสู่แปลงมีนต ทำให้ไม่ตองเสียเวลาขุดคินำทางน้ำหรือสร้างประคณำปิดเปิด ขอสำคัญคือ ตองสร้างระดับนำของร่องน้ำบนในที่สูงกวารองชอยผอย ปริมาณน้ำที่จะให้ขึ้นอยู่กับความ

ชุ่มชื้นและความสามารถในการร่อนน้ำของดิน โดยทั่ว ๆ ไป ควรปล่อยให้ดินแห้ง 1 ครั้ง แต่ละครั้งให้นานพอที่น้ำจะซึมเขาไปตามร่องจนดินอึมครึมควายน้ำ

3. ใช้ระบบให้น้ำให้ท่วมแปลง (flooding) คือ การปล่อยให้ท่วมแปลงพอปริ้ม ๆ ไม่ถึงกับท่วมคนมันต์ แล้วจึงให้น้ำออก เหมาะสำหรับพื้นที่ราบเรียบ เป็นระดับเดียวกันและมีขอบเขตเป็นคัน เช่น นาข้าว วิธีนี้เป็นวิธีที่สะดวกและไหลลื่น เพราะทำให้ดินชุ่มชื้นขึ้นมาก การให้น้ำแบบนี้ครั้งหนึ่ง ๆ อาจคุมไปได้ 10 - 14 วัน สำหรับพื้นที่ที่ไม่เป็นระดับเดียวกัน หากใช้วิธีนี้ พื้นที่ทรงไทรสูงก็จะไม่ได้รับน้ำ แต่ถาดตรงไหนต่ำ น้ำก็จะขังจนแฉะ ทำให้คนมันต์ไม่เจริญหรืออาจจะถึงตายได้ วิธีนี้อาจคัดแปลงมาใช้กับการปลูกบนร่องสวนได้ เพราะมีความสะดวกในเรื่องคุ้ยกันน้ำ มีน้ำและเครื่องสูบน้ำบริเวณ

4. การร่อนน้ำ เป็นวิธีที่ต้องสิ้นเปลืองแรงงานและค่าใช้จ่ายมากที่สุด แต่ก็มีความจำเป็นในสภาพการบางอย่าง เช่น การปลูกในฤดูแล้งหรือในที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำไหลผ่านหรือการปลูกในร่องสวน เป็นต้น การร่อนน้ำอาจใช้วิธีถักหรือพจนานผักบัว ซึ่งสิ้นเปลืองแรงงานมาก และในทางปฏิบัติจะไม่ทำเช่นนั้น หรือใช้เครื่องสูบน้ำ สำหรับการปลูกบนร่องสวนในปัจจุบันนิยมใช้ เครื่องสูบน้ำติดตั้งบนเรือเล็ก ๆ แล้วสูบน้ำพ่นน้ำเป็นฝอยกระจายออกทั้งสองข้าง โดยการไ้คนเข็นเรือไปตามร่องน้ำ วิธีนี้ทำไ้ได้อย่างรวดเร็วและค่อนข้างประหยัด โดยทั่ว ๆ ไปการร่อนน้ำควรจะทำทุกวัน ๆ ละครั้ง

การกำจัดวัชพืช

ถึงแม้ว่ามินต์จะเป็นพืชที่ปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว และไม่คอยมีศัตรู เช่น แมลงและโรคต่าง ๆ รบกวน แต่ก็มีใ้โทษความว่า มินต์จะไม่มีศัตรูเลย ศัตรูที่สำคัญและร้ายแรงที่สุดของมินต์คือ วัชพืช เพราะนอกจากจะแย่งน้ำ อาหารธาตุและแสงแดดจากมินต์ ทำให้มินต์ไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควรแล้วยังทำให้หน้ามันท์สกักัดไกลจากคนมันต์ที่มีวัชพืชปะปนอยู่ไม่ไ้มาตรฐาน เช่น อาจมีสีหรือกลิ่นผิดแปลกไป มี

สารอินทรีย์อื่น ๆ ดังนั้นการกำจัดวัชพืชจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของความสำเร็จของการปลูกมันต์ จากการวิจัยยังไม่พบว่า มียากำจัดวัชพืชใดที่มีราคาถูกและให้ผลดี ดังนั้นการกำจัดวัชพืชมือคนจะเหมาะสมที่สุด อย่างไรก็ตามมีรายงานว่ายากำจัดวัชพืชจะไม่มีเสียเลย แต่การใช้จะค่อนข้างแพงและมีผลกระทบต่อสุขภาพและจิตใจในการปฏิบัติ นอกจากนี้ราคาของยากำจัดวัชพืชมักจะสูง การกำจัดวัชพืชควรจะทำทุก ๆ 15 วัน หรืออย่างน้อยเดือนละครั้ง การปลูกมันต์จะไม่ไถดินเลยหากำจัดวัชพืชต่ำกว่าเดือนละครั้ง

การใส่ปุ๋ย

มันต์ เป็นพืชที่ไม่ชอบกินปุ๋ย และไม่ชอบเลือกกินปลูกเหมือนพืชไร่บางชนิด แต่ถากินดี มีอาหารธาตุและอินทรีย์วัตถุบริบูรณ์ มันต์ก็ยังเจริญเติบโตรวดเร็วและให้ผลผลิตสูง ในกรณีของดินป่าเปิดใหม่ การใส่ปุ๋ยแทบจะไม่มีจำเป็นเลย แต่ถากินที่กินที่ทำการ เพราะปลูกติดต่อกันมาหลายปี ก็มักจะขาดธาตุอาหารที่จำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตของมันต์ การใส่ปุ๋ยไม่ว่าจะเป็นในรูปของปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด หรือปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ย่อมจะช่วยเพิ่มผลผลิตให้แก่การปลูกมันต์ ปัจจุบันปุ๋ยวิทยาศาสตร์มีราคาแพง ดังนั้นการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์จึงควรจะใช้ เฉพาะในกรณีจำเป็นที่หาปุ๋ยอินทรีย์ไม่ได้ ส่วนปุ๋ยอินทรีย์นอกจากมีราคาถูกแล้ว ยังหาง่ายและช่วยปรับปรุงสภาพของดินนอกเหนือไปจากการเพิ่มพูนอาหารธาตุให้แก่พืช จึงควรที่เกษตรกรที่ปลูกมันต์จะสนใจแสวงหาไปใส่ให้แก่คนมันต์

เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของดินในแต่ละท้องที่มีความแตกต่างกัน และยังขึ้นอยู่กับชนิดของพืชที่ปลูกก่อนหน้า การกำหนดสูตรปุ๋ยและอัตราที่ใส่จึงยากที่จะกำหนดให้ตายตัวลงไป จากการวิเคราะห์ดินมันต์แห่ง 1 ตัน ซึ่งใกล้เคียงกับผลผลิตมันต์สดต่อไร่ (เก็บเกี่ยว 3 ครั้ง) พบว่ามีปริมาณธาตุไนโตรเจน (N) 16 กิโลกรัม ฟอสฟอรัส (P_2O_5) 7 กิโลกรัม และโปแตสเซียม (K_2O) 23 กิโลกรัม จึงอาจ

สรุปไควาในปีหนึ่งของการปลูกมันต์ คนมันต์ถูกขุดจากดินในอัตรา 16-7-23 กก. ต่อไร่ของธาตุ NPK เพื่อที่จะให้ดินคงรักษาความอุดมสมบูรณ์ไว้เท่าเดิม จึงควรใส่ปุ๋ยสูตร 16-7-23 ในอัตราอย่างต่ำ 100 กก.ต่อไร่ เพื่อจะไคทดแทนธาตุ N จำนวน 16 กก. P_2O_5 7 กก. และ K_2O 23 กก.ต่อไร่ที่ถูกขุดขึ้นไป

โดยปกติมันต์จะเก็บเกี่ยวได้ 3 ครั้ง การใส่ปุ๋ยจึงควรแบ่งใส่ดังนี้ ครั้งแรกหลังจากเตรียมแปลงเสร็จ ก่อนรดน้ำและคลุมฟาง ครั้งที่สอง หลังจากเก็บเกี่ยวครั้งที่ 1 ครั้งที่ 3 หลังจากการเก็บเกี่ยวครั้งที่ 2

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวครั้งที่ 1 หลังจากปลูกต้นกล้าประมาณ 60 - 75 วัน

เก็บเกี่ยวครั้งที่ 2 หลังเก็บเกี่ยวครั้งแรกประมาณ 60 - 70 วัน

เก็บเกี่ยวครั้งที่ 3 หลังเก็บเกี่ยวครั้งที่สองประมาณ 60 - 70 วัน

ผลผลิตของการตัดครั้งที่สองจะมากกว่าการตัดครั้งแรก แต่ผลผลิตของครั้งที่ 3 จะลดลงบ้าง หลังจากเก็บเกี่ยวครั้งที่ 3 แล้ว ควรจะทำการรื้อแล้วปลูกใหม่ เพราะผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวครั้งที่ 4 ต่ำมาก ไม่คุ้มกับทุนและเวลา อย่างไรก็ตามอายุการเก็บเกี่ยวดังกล่าวข้างต้นอาจผันแปรไคขึ้นอยู่กับสภาวะของอากาศ ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงให้ตัดเมื่อมันต์เริ่มออกดอก เพราะเป็นช่วงที่ใบมันต์สะสมน้ำมันไว้มากที่สุด การตัดมันต์ควรตัดในวันที่แสงแดดจัด เพราะน้ำมันมันต์และเมเนรอดจะถูกสร้างขึ้นอย่างรวดเร็วในขณะที่มีแสงแดด และเพื่อที่จะให้ไคคนมันต์ที่มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้นก็ควรจะให้เล็กรดน้ำก่อนตัดสัก 3 วัน การตัดใช้มีดหรือเคียวตัดที่โคนคนมันต์สูงจากพื้นดินประมาณ 10 ซม. เมื่อตัดแล้วควรฝังคนมันต์ไว้ทับยอดคนมันต์ โดยวางรายฝั่งไว้อย่าง ๆ เพื่อปล่อยให้หนักระเหยออกจากคนอย่างน้อยเป็นเวลา 4 ชั่วโมง จากนั้นจึงรวบรวมเก็บมัดเป็นพ่อน เพื่อส่งไปขายยังโรงงาน ไม่ควรนำมันต์ที่ตัดไคมาสูมเป็นกองโต เพราะจะทำให้เกิดความร้อน

และขึ้นรา ทำให้คุณภาพของน้ำมันมันต์เลวลง

สำหรับ เรื่องการปลูกมันต์ทั้งหมด เตาที่ไถกลามาแล้วในขณะนี้ เป็นการอธิบายหลักที่สำคัญอย่างกว้าง ๆ เพียงสังเขป หากมีผู้สนใจต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม หรือ ต้องการคำปรึกษา จะขอไต่ฝายวิจัยเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย